

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
Về việc: “Yêu cầu tuyên bố một người là đã chết”

TÒA ÁN NHÂN DÂN QUẬN HOÀNG MAI, THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Đỗ Phương Minh

Thư ký phiên họp: Bà Lê Hồng Thúy - Thư ký Tòa án nhân dân quận Hoàng Mai, thành phố Hà Nội.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân quận Hoàng Mai, thành phố Hà Nội tham gia phiên họp: Bà Đỗ Thị Phương Thúy - Kiểm sát viên.

Ngày 24 tháng 01 năm 2024 tại trụ sở Tòa án nhân dân quận Hoàng Mai, thành phố Hà Nội mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 55/2023/TLST-DS ngày 26 tháng 5 năm 2023 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người là đã chết” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 02/2023/QĐST-DS ngày 22 tháng 12 năm 2023, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- **Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:** Ông Ngô Quang T, sinh năm 1965; Nơi cư trú: số A, ngõ G, phường T, quận H, thành phố Hà Nội (có mặt).

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

+ Anh Ngô Quang Nhật N, sinh năm 1993; Nơi cư trú: số A, ngõ G, phường T, quận H, thành phố Hà Nội (có mặt).

+ Anh Ngô Thái Nam A, sinh năm 1998; Nơi cư trú: số A, ngõ G, phường T, quận H, thành phố Hà Nội (xin vắng mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

- Theo đơn yêu cầu đề ngày 24/3/2023, bổ sung ngày 26/5/2023 và các lời khai tại Tòa án, người yêu cầu là ông Ngô Quang T trình bày: Ông kết hôn với bà Lê Thị T1 năm 1991. Ông và bà Lê Thị T1 có 02 con chung là Ngô Quang Nhật N, sinh năm 1993 và Ngô Thái Nam A, sinh năm 1998. Sau khi kết hôn gia đình ông sinh sống tại 43 L, phường H, quận H, Hà Nội. Đến năm 2010 gia đình ông chuyển về sinh sống tại số A, ngõ G, phường T, quận H, Hà Nội. Quá trình chung sống, đến năm 2013 thì bà T1 mắc bệnh trầm cảm dẫn đến đầu óc không bình thường. Ngày 13/6/2014 bà T1 đã bỏ nhà ra đi. Kể từ ngày bà T1 bỏ đi thì gia đình hai bên nội ngoại và các con đã đi tìm khắp nơi nhưng không có kết

quả. Gia đình cũng đăng báo đài và các thông tin đại chúng để nhắn tìm và đến năm 2020 Tòa án nhân dân quận Hoàng Mai đã ra Quyết định tuyên bố một người mất tích số 01/2019/QĐVDS-ST ngày 17/01/2020 đối với bà Lê Thị T1. Kể từ khi có quyết định tuyên bố mất tích đến nay, gia đình ông cũng không biết được tin tức gì của bà T1. Bố đẻ bà T1 là ông Lê Đức M (đã chết ngày 01/8/2023), mẹ đẻ bà T1 là bà Bùi Thị N1 (đã chết năm 2010). Bố mẹ bà T1 có 8 người con. Kể từ khi bà T1 bỏ đi thì gia đình bà T1 cũng nhiều lần đi tìm nhưng không có kết quả.

Nay ông đề nghị Tòa án nhân dân quận Hoàng Mai tuyên bố bà Lê Thị T1 là đã chết; nơi cư trú cuối cùng của bà T1: số A, ngõ G, phường T, quận H, thành phố Hà Nội.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là anh Ngô Quang Nhật N, anh Ngô Thái Nam A có bản tự khai tại Tòa án đều trình bày về việc bà T1 đi biệt tích và thống nhất với lời khai của ông Ngô Quang T đã trình bày nêu trên đồng thời không có ý kiến gì khác với yêu cầu của ông T về việc đề nghị Tòa án tuyên bố bà Lê Thị T1 là đã chết. Anh Nam A có đơn xin giải quyết vắng mặt.

- Quá trình giải quyết vụ việc, qua xác minh tại Công an phường Hàng Bài, quận Hoàn Kiếm, thành phố Hà Nội, được cung cấp: hộ gia đình ông Ngô Quang T có đăng ký hộ khẩu thường trú tại 43 L, phường H, quận H, Hà Nội từ ngày 20/9/1996. Từ khoảng năm 2010 bà Lê Thị T1 cùng hộ gia đình đã chuyển đi nơi khác sinh sống, không còn sinh sống tại địa chỉ trên, khi đi cũng không thông báo địa chỉ mới cho công an phường, hiện bà T1 ở đâu thì công an phường không nắm được.

Xác minh tại Công an phường Thịnh Liệt, quận Hoàng Mai, thành phố Hà Nội được cung cấp: gia đình ông Ngô Quang T, bà Lê Thị T1 trước đây sinh sống, ăn ở tại địa chỉ số A, ngõ G, phường T, quận H, thành phố Hà Nội, nhưng năm 2014 bà T1 đã bỏ nhà đi, hiện không xác định được nơi ở của bà T1.

* Tại phiên họp, ông Ngô Quang T vẫn giữ nguyên yêu cầu đề nghị Tòa án tuyên bố bà Lê Thị T1 là đã chết.

- Anh Ngô Quang Nhật N nhất trí với yêu cầu của ông Ngô Quang T đề nghị Tòa án tuyên bố bà Lê Thị T1 là đã chết.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân quận Hoàng Mai, thành phố Hà Nội tham gia phiên họp phát biểu quan điểm như sau:

+ Về việc tuân theo pháp luật tố tụng: Tòa án nhân dân quận Hoàng Mai thụ lý giải quyết việc dân sự là đúng thẩm quyền. Quá trình giải quyết việc dân sự, Thẩm phán, Thư ký Tòa án đã thực hiện đúng các quy định của Bộ luật tố tụng dân sự. Tại phiên họp, Thẩm phán, Thư ký phiên họp đã thực hiện đúng các quy định của Bộ luật tố tụng dân sự. Người tham gia tố tụng chấp hành đúng các quyền, nghĩa vụ theo quy định của Bộ luật tố tụng dân sự.

+ Về nội dung: đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của ông Ngô Quang T, tuyên bố bà Lê Thị T1 là đã chết; ngày chết được xác định sau 03 năm kể từ

ngày Quyết định tuyên bố bà T1 mất tích có hiệu lực pháp luật; về lệ phí: ông T phải chịu 300.000 đồng lệ phí giải quyết việc dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân quận Hoàng Mai, thành phố Hà Nội nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết việc dân sự: ông Ngô Quang T có đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Lê Thị T1, sinh năm 1967, có nơi cư trú cuối cùng: số A, ngõ G, phường T, quận H, thành phố Hà Nội là đã chết. Đây là việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân quận Hoàng Mai quy định tại khoản 4 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm b khoản 2 Điều 39 của Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] Về xác định những người tham gia tố tụng: Theo các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ thì ông Ngô Quang T và bà Lê Thị T1 có 02 người con đẻ là Ngô Quang Nhật N, sinh năm 1993 và Ngô Thái Nam A, sinh năm 1998.

Bà Lê Thị T1 có bố đẻ là cụ Lê Đức Mừng, sinh năm 1936 (đã chết ngày 01/8/2023); mẹ đẻ là cụ Bùi Thị Năm, sinh năm 1934 (đã chết năm 2010).

Căn cứ nội dung đơn yêu cầu của ông Ngô Quang T là chồng của bà Lê Thị T1 về việc yêu cầu tuyên bố bà T1 là đã chết, Tòa án xác định những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là các con đẻ của ông T và bà T1 là anh Ngô Quang Nhật N và anh Ngô Thái Nam A.

[3] Về các căn cứ xem xét đơn yêu cầu của ông Ngô Quang T:

[3.1] Ông Ngô Quang T và bà Lê Thị T1 đăng ký kết hôn ngày 21/11/1991 tại Ủy ban nhân dân phường Hàng Bài, quận Hoàn Kiếm, thành phố Hà Nội, được cấp Giấy chứng nhận kết hôn số 103, quyển số 01/1991, là hôn nhân hợp pháp. Bà Lê Thị T1 đã bỏ đi biệt tích khỏi nơi cư trú cuối cùng từ tháng 6 năm 2014 và kể từ ngày 17/01/2020 Tòa án nhân dân quận Hoàng Mai tuyên bố bà T1 mất tích, vẫn không có tin tức về bà T1, do đó ông T có quyền yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Lê Thị T1 là đã chết theo quy định tại Điều 391 của Bộ luật tố tụng dân sự.

[3.2] Sau khi thụ lý đơn yêu cầu của ông T, Tòa án đã ra Quyết định thông báo tìm kiếm người bị yêu cầu tuyên bố là đã chết đối với bà Lê Thị T1. Thông báo tìm kiếm thông tin của bà Lê Thị T1 được đăng trong 03 số báo liên tiếp 59, 60, 61 ra ngày 26, 28 tháng 7 và ngày 02 tháng 8 năm 2023 trên Báo Công lý; nhấn tìm tin tức của bà Lê Thị T1 trên Đài Tiếng nói Việt Nam được phát vào hồi 17 giờ 30 phút trong 03 ngày 22, 23, 24 tháng 7 năm 2023, đăng trên Cổng thông tin điện tử của Tòa án và trên Cổng thông tin điện tử của Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội. Kể từ ngày đăng, phát thông báo đầu tiên cho đến nay đã hơn 04 tháng mà vẫn không có tin tức về bà T1.

[3.3] Xét thấy, kể từ ngày Quyết định số 01/2019/QĐVDS-ST ngày

17/01/2020 của Tòa án nhân dân quận Hoàng Mai tuyên bố bà Lê Thị T1 mất tích có hiệu lực pháp luật, đến nay đã trên 03 năm, những người thân thích của bà Lê Thị T1 và chính quyền địa phương nơi bà T1 cư trú cuối cùng vẫn không có bất kỳ tin tức gì của bà T1. Căn cứ vào điểm a khoản 1 Điều 71 của Bộ luật dân sự năm 2015 có đủ cơ sở chấp nhận yêu cầu của ông Ngô Quang T về việc tuyên bố bà Lê Thị T1 là đã chết.

[4] Về xác định ngày chết của bà Lê Thị T1: theo khoản 2 Điều 71 của Bộ luật dân sự năm 2015, Tòa án căn cứ quy định tại khoản 1 Điều 71 của Bộ luật dân sự năm 2015 để xác định ngày chết của bà T1, theo đó ngày chết của bà T1 là ngày tiếp theo sau 03 năm kể từ ngày quyết định của Tòa án tuyên bố bà T1 mất tích có hiệu lực pháp luật.

Quyết định tuyên bố bà T1 mất tích không có kháng cáo, kháng nghị. Căn cứ theo quy định của Bộ luật tố tụng dân sự và áp dụng Điều 147, Điều 148 của Bộ luật dân sự năm 2015, Quyết định số 01/2019/QĐVDS-ST ngày 17/01/2020 của Tòa án nhân dân quận Hoàng Mai có hiệu lực pháp luật từ ngày 03/02/2020, tính đến hết ngày 03/02/2023 đủ 03 năm, do đó ngày chết của bà T1 là ngày 04/02/2023.

[5] Hậu quả pháp lý của việc tuyên bố một người là đã chết: căn cứ Điều 72 của Bộ luật dân sự năm 2015 quy định quan hệ nhân thân và quan hệ tài sản của người bị tuyên bố là đã chết.

Khi quyết định của Tòa án tuyên bố một người là đã chết có hiệu lực pháp luật thì quan hệ về hôn nhân, gia đình và các quan hệ nhân thân khác của người đó được giải quyết như đối với người đã chết.

Quan hệ tài sản của người bị Tòa án tuyên bố là đã chết được giải quyết như đối với người đã chết; tài sản của người đó được giải quyết theo quy định của pháp luật về thừa kế.

[6] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Ông Ngô Quang T phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

[7] Quan điểm của đại diện Viện kiểm sát nhân dân quận Hoàng Mai tại phiên họp là có căn cứ nên được chấp nhận.

[8] Về quyền kháng cáo: Người yêu cầu; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự theo quy định tại Điều 371, Điều 372 của Bộ luật tố tụng dân sự.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ vào khoản 4 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm b khoản 2 Điều 39, Điều 149; các điều 370, 371, 372, 391, 392 và 393 của Bộ luật tố tụng dân sự.

- Căn cứ vào điểm a khoản 1, khoản 2 Điều 71; Điều 72 của Bộ luật dân sự năm 2015.

- Căn cứ vào Điều 9, khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của ông Ngô Quang T về việc yêu cầu tuyên bố bà Lê Thị T1 là đã chết.

2. Tuyên bố bà Lê Thị T1, sinh năm 1967, nơi cư trú cuối cùng: số A, ngõ G, phường T, quận H, thành phố Hà Nội là đã chết. Ngày chết của bà Lê Thị T1 là ngày 04/02/2023.

Khi quyết định của Tòa án tuyên bố bà Lê Thị T1 là đã chết có hiệu lực pháp luật thì quan hệ về hôn nhân, gia đình và các quan hệ nhân thân khác của bà Lê Thị T1 được giải quyết như đối với người đã chết.

Quan hệ tài sản của bà Lê Thị T1 bị Tòa án tuyên bố là đã chết được giải quyết như đối với người đã chết; tài sản của bà Lê Thị T1 được giải quyết theo quy định của pháp luật về thừa kế.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: ông Ngô Quang T phải chịu 300.000 đồng lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự, được trừ vào số tiền 300.000 đồng tạm ứng lệ phí ông T đã nộp theo biên lai thu số 0000014 ngày 26/5/2023 của Chi cục Thi hành án dân sự quận Hoàng Mai, thành phố Hà Nội.

4. Quyền kháng cáo: Ông Ngô Quang T, anh Ngô Quang Nhật N có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định; anh Ngô Thái Nam A vắng mặt có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết. Viện kiểm sát nhân dân quận Hoàng Mai có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hà Nội có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỢP

Nơi nhận:

- Dương sự;
- Viện kiểm sát nhân dân quận Hoàng Mai;
- Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hà Nội;
- Chi cục Thi hành án dân sự quận Hoàng Mai;
- Ủy ban nhân dân phường Thịnh Liệt, quận Hoàng Mai, thành phố Hà Nội.
- Lưu: VP, hồ sơ việc dân sự.

Đỗ Phương Minh